

Orkidéer, mine anderledes spændende planter.

Fortalt af Lene Jørgensen, med en snert af ironi, om Jan Lyngdorf.

Min interesse for orkidéer gik faktisk først rigtigt op for mig for en ca. 10 år siden. Disse utrolige meget anderledes og flotte blomstrende planter i deres fantastiske farver, havde dog altid på en eller anden måde fascineret mig.

Men det hele startede, da Jan og jeg lærte hinanden at kende, han havde inviteret mig med til en akvarieudstilling i Viborg i påsken 1991. Jan skulle holde foredrag om akvarier, og vi blev enige om at blive i Viborg weekenden over, da vi havde fået overnatnings muligheder hos formanden af Viborg akvarieforening. På dette tidspunkt var jeg også begyndt at blive meget interesseret i akvarier, eller hed det nu nok ikke snarer indoktrineret?

Men - man var jo forelsket i akvariekonsulenten, altså Jan..

Nå, men på en af udstillingsstandene stod der en mand og solgte nogle store flotte Phallanopsis orkidéer til kun, 49,- kr. stykket, og det var da billigt.

Jan med en flot Wanda orkide på et marked i Vietnam.

Vi synes, de var så flotte, at vi blev enige om at købe 2 stykker hver.

Jeg planlagde rigtigt, hvordan de skulle stå hjemme i min vindueskarm. Også om de bare skulle stå i deres potter, eller om jeg skulle prøve at anbringe dem på en træstammelignende genstand, så de så rigtig naturtro ud, men – snydt igen.

Alle mine spekulationer om mine nyerhvervede flotte orkidéer var totalt spildt, for min bedre halvdel beholdt dem alle sammen.

Det skal lige siges, at jeg bor i Odense, og at Jan bor i Holbæk, så jeg fik jo allernådigst lov til, at besøge mine ”blomsterbørn” en gang imellem.

De er bare så flotte

Og Jans interesse for orkidéerne holdt ved et stykke tid endnu i alt fald.

På et senere tidspunkt, måske en måneds tid senere, havde vi hørt om orkidé gartneriet ved Fredensborg, så en dag fik jeg listet Jan til at køre op i området, og da vi pludselig så skiltene ind til Hans Kristiansens Orkidé gartneri, skulle der jo ikke meget overtalelse til, for at få ham til at svinge ind.

Uha da, for mig var det ligesom at slippe et barn løs i en slikbutik, hvor havde Hans dog mange spændene flotte planter.

Min bedre halvdel faldt straks over et par meget flotte orkidéer, og da jeg ligesom tilfældigvis kom til at se, hvad disse kostede, bare omkring 500,- kr. pr. stk. ja så skulle jeg nok holde min mund, med at vi skulle have flere, for jeg regnede jo som den største selvfølge-

lighed med, at han havde købt en til os hver, men nej - snydt igen. For da vi kom hjem, beholdt han da bare begge to.

Men hævn var sød, som enhver af de tilstedeværende kvinder her jo nok vil give mig ret i, så har de fleste af vores mænd, selvom de er meget søde, jo ikke megen tålmodighed, og det blev så bare mit held.

For efter nogle måneder begyndte Jans (vores) planter at gå ud, fordi de ikke blev passet med omsorg og kærlighed, og da jeg til sidst forsigtigt kommenterede, at det da også var synd med alle de kalkpletter på planternes blade. Ha, så fik jeg ham, for jeg fik at vide, at hvis jeg var så dygtig, ja så kunne jeg bare tage dem alle sammen med hjem. Hvilket jeg så gjorde.

Så med kvindelig list kom de første orkidéer ind i mit hjem, og siden har jeg bare været solgt. Så med bare 2 - 3 orkidé planter var starten til, at det hurtigt blev til mange. Roser ser jeg ikke så mange til fra Jans side, men en månedlig orkidé er nu heller ikke at foragte, så min orkidé samling omfatter nu over 120 forskellige orkidéer, med en ca. 30 forskellige arter.

På et senere tidspunkt var vi på besøg hos en af Jans venner, der også hedder Jan, men Amundsen til efternavn, eller bare Amund. Der havde en lille akvariebutik, der hed Poco Loco i Århus. Vi blev aldrig helt klar over, hvad det egentlig var, at de solgte, men der var utrolig hyggeligt, at tale med Amund.

Da han på et eller andet tidspunkt, hørte om mine terrarier, (Ja nu var det ikke længere nok med et terrarie, for nu var det blevet til 5 stk.) og mine interesser for orkideer, anbefalede han os, at vi simpelthen var nød til, at køre ud til en orkidégartner lige uden for Århus.

Hvilket vi så gjorde, man er jo lidt nysgerrig.

Det viste sig så, da jeg endelig mødte manden, at jeg faktisk kendte ham ganske godt.

Da det viste sig, at vi faktisk ugentligt havde talt sammen over telefonen, da han var en af vores akvarieplante leverandører, nemlig Arne Olson, der er ejer af Aquartica. Som jeg pludselig stod og talte med, jeg kunne ikke lade være med at grine af ham, for han fortalte os, at her var det hans kone Laila, der først var blevet interesseret i orkideer, men at det nu mest var ham, der stod for det hele, og derfor havde de åbnet Jysk orkidé import, der er et orkidé gartneri, der består af tre store drivhuse hjemme på privat adressen.

Arnes store lidenskab er blevet mini orkideerne, og tror I, at det var noget for mig.

Jeg blev inviteret ind i det alle mest hellige, nemlig der, hvor Arne udviklede nye spændende arter, og dygtig det er han, han har vundet op til flere internationale 1. Priser. Jan måtte pænt blive udenfor.

Da jeg endelig kom ud derinde fra, var jeg godt belæsset med orkidéer, som jeg aldrig før havde set eller hørt om.

Hver gang vi er ovre for at besøge Arne og Laila, køber vi for en formue af de bitte små spændende blomstrende orkideer, for jeg kan godt fortælle Jer, at jo mindre en orkidé er, des dyrere er den.

En lille samling af vores mini orkideer

Mine miniorkidéer blev plantet på mos grenene overalt i terrariet, men, men, men som det jo nok er gået op for Jer, er det jo pludselig ikke nok med et par terrarier, så i dag har jeg 7 stykker. I starten kunne I måske nok forstå det sådan, at orkidéer er meget svære at passe, men det er de nu ikke, snarer tvært imod, det vigtigste er vandet, brug regnvand, destilleret vand eller evt. kogt vand, det sidste kan godt gå hen og blive lidt besværligt, hvis man som jeg har mange orkidéer, men husk brug **ALDRIG** vandhane vand. For de fleste steder i Danmark er vandet

for hårdt, det vil sige, at der er for meget kalk i vandet, i Odense ligger hårdheden på 31, hvor den i Holbæk ligger på ca. 22, og mange steder i København drikkevandet tilsat klor, og desuden kan der være alt for mange forskellige mineralsalte i vores vandhane vand, rødderne vil simpelthen rådne op, selvom der godt kan gå fra 2 – 6 mdr. før skaden sker, og Jeres planter dør.

Prøv bare at spørg Jan, men det har han jo garanteret nok glemt, - ikke sandt skat?

Så sørg altid for at købe Jeres orkidéplanter i et orkidéplantegartneri, eller for de af Jer der bor i Holbæk området, er der Kaj Larsen Blomster. Som jeg efterhånden har fået opdraget til, at have nogle gode og også meget spændende orkidéplanter, som der ikke er mange andre blomsterhandlere der har.

Pas på ikke at lade Jer friste til at købe billige orkidéer i super-, eller byggemarkeder, da disse som reglen kun er blevet vandet med før omtalt vandhane vand, men ok her får I, hvad I har betaler for.

Orkidéer i potter skal vandes en gang om ugen i sommerperioden, og i vinterperioden en gang hver anden eller tredje uge, da mange af arterne gerne vil have en hvileperiode om vinteren, dette vil så sige, at de næsten skal tørre helt ud imellem vandingerne.

Selve vandingen gøres nemmest, hvis man har mange orkidéplanter, ved at I laver en spand orkidévand, og heri nedsænker to til tre planter af gangen i et par minutter. Dette, for at de kan bliver rigtigt gennemvædet, herefter tages orkidéerne op, og nu er det meget vigtigt, at vandet får lov at løbe fra, således at rødderne ikke står, og sopper i vand.

Ved hver 4. vanding tilsættes gødning, men det er ikke det, man normalt bruger til pottedplanter, da dette er alt for kraftigt til orkideer.

Den bedste orkidégødning er et vandopløseligt krystalpulver, der hedder Pokon orkidégødning, dette kan købes hos Hans Kristiansens Orkidé gartneri i Fredensborg, eller i Botanisk Have i København, i en 250 gr. pose, og den rækker til uendelige tider, da der kun skal bruges 1 teskefuld til 10 liter orkidévand.

En gang om året er det en god ide, at tage planterne med ud i køkkenet eller badeværelset, og stille dem under vandhanen, og skylle dem godt igennem med lunken vandhane vand, så de gødningsrester, der er ophobet i orkidémediet, så kan blive skyllet ud, da disse ophobninger af gødningsrester ville kunne brænde orkidé rødderne af. Og planterne tager ikke skade af den gennemskylning med vandhanevand denne ene gang om året.

Et træ i Panama, besat med orkideer

Orkidéerne skal have meget lys, tænk bare på, hvor de gror ude i naturen, højt oppe i trækronerne, men alligevel i skygge for solen. Derfor er det bedste, som I kan gøre, at stille Jeres orkideer i et vindue, der vender mod øst eller vest, men husk på at i sommerhalvåret, altså fra april til oktober er eftermiddagssolen så stærk, at man kan blive nødt til at give dem skygge, ved hjælp af f.eks. en persienne.

Mini orkidéerne i et terrarie har det bedst, hvis der er meget lys over terrariet, og jo tættere eller højere de sidder ved lyset, jo flottere bliver disse orkidéer, og jo oftere vil I kunne nyde deres yndige små blomster, men husk på at i terrarier hvor der jo er en høj luftfugtighed, er det meget vigtigt, at mini orkidéernes rødder får luft.

Dette gøres nemmest ved, at I binder et lille stykke kork eller et stykke bregnerod på selve mosgrenen, og uden på dette anbringes så mini orkidéen, for således kan mini orkidéen selv sende sine rødder ud i de områder, hvor den trives bedst.

For hvis man binder mos om orkidérødderne, vil disse og planten i de fleste tilfælde rådne op.

Mini orkidéerne i terrariet vander man ved at dusche dem med en vandforstøver en gang om dagen, og mest på rødderne. Vandet tilsættes ligeledes Pokon orkidégødning ved hver 4. vanding. Hvis denne fremgangsmåde følges, vil I på kort tid få Jer et terrarium, hvor de såkaldte akvarieplanter, vil strutte af sundhed, og glæde Jer med deres liflige blomstring i bunden. Og klatreplanter, så som *Figus pumilus*, vil danne en flot grøn bag grounds væg. Og på de mos omviklede grene, vil de anbragte mini orkidéer sprede en fantastisk eksotisk stemning i dette levende indrammede maleri. Til glæde for Jer og til stor glæde for de nysgerrige beundrende blikke fra Jeres gæster og måske kan I alle med tiden udveksle Jeres erfaringer med hinanden til fortsat stor glæde for en dejlig hobby, det altid er, at se noget smukt der blomstre, skabt af Jeres kærlighed til naturen.

Så på med de grønne fingre, skab Jer en dejlig hobby med f.eks. akvarieplanter på en anderledes skøn måde, for det er da ikke kun ”drengene”, der kan få noget flot op at stå, uden kvindernes hjælp, vel?

Nej bare prøv at snuppe et par planter fra gemalens akvarium. Selvfølgelig vil han nok blive lidt knotten lige i starten, hvis I er kommet til, at tage hans flotte *Cryptocoryner*, der lige netop skulle danne den flotte slugt ind i dybden af akvariet, men efter et par måneder er de bare blevet fem gange så store og tætte i Jeres terrarium, og med tiden kan det jo hænde, at det er inden for Jeres fire vægge, at de store konkurrencer bliver om hvem af Jer, der kan få de flotteste akvarieplanter op at stå.

Så piger, nyd at Jeres mænd har valgt en dejlig hobby, hvor I bare kan gå ind i ”Hyttfadet” og hentet nogle af de af mandens dyrt indkøbte planter, til at dekorere Jeres terrarium med.

Dette kan jo også altid kompensere lidt for, alle de glemte roser han egentlig godt ville have givet Jer, hvis altså bare lige han havde husket det, men sådan er vores mænd nu engang, og vi elsker dem jo alligevel, ikk?

Med stor kærlig hilsen fra; - Jan Lyngdorf & Lene Jørgensen